

Tentamen

ess115 Elektriska Nät och System, F2

Examinator: Ants R. Silberberg

20 december 2006 kl. 14.00-18.00 sal V

Förfrågningar: Ants Silberberg, tel. 1808
Resultat: Anslås fredagen den 12 jan. kl. 15 på institutionens anslagstavla, plan 5.
Granskning: Se kurshemsida för tid och plats.
Bedömning: En korrekt och välmotiverad lösning med ett tydligt angivet svar ger full poäng.

Hjälpmedel

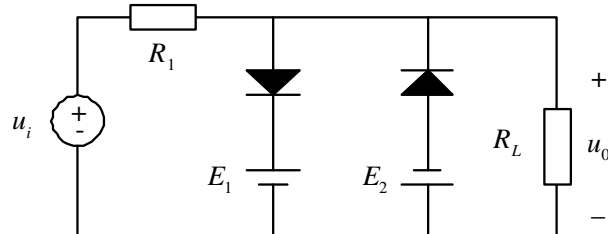
- Typgodkänd miniräknare
- Beta Mathematics Handbook
- Physics Handbook
- Sammanfattning Kretselektronik (A4-häfte)

Betygsgränser (6 uppgifter om vardera 3 poäng).

<i>Poäng</i>	0-7.5	8-11.5	12-14.5	15-18
<i>Betyg</i>	U	3	4	5

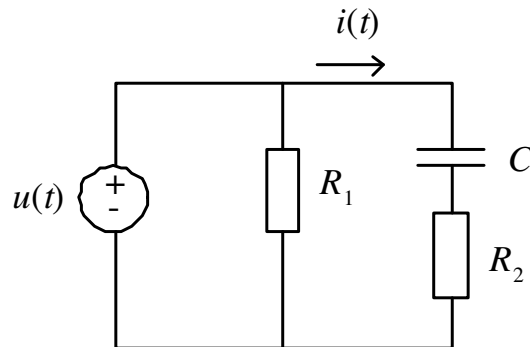
OBS! Skriv namn och personnummer på varje sida. Lycka till!

1. Studera diodkretsen i figur 1. Inspänningen $u_i(t) = 10 \sin(2\pi t)$ V. Beräkna och gör en skiss av spänningen $u_0(t)$.
 $R_1 = R_L = 1.0 \text{ k}\Omega$, $E_1 = 6.0 \text{ V}$, $E_2 = 4.0 \text{ V}$. Antag ideala dioder.

Figur 1: Diodkrets

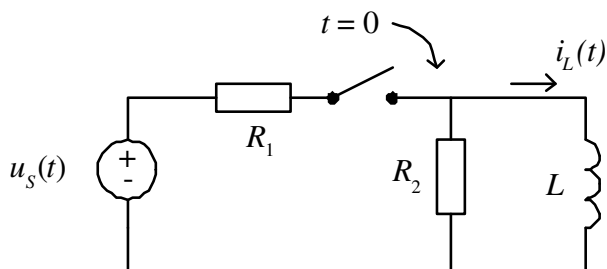
2. Beräkna strömmen $i(t)$ samt den komplexa effekt som spänningskällan i figur 2 avger. Antag sinusformat stationärtillstånd.

Figur 2: Växelströmskrets

$$u(t) = 15\sqrt{2} \sin(5000t) \text{ V}, R_1 = 100 \Omega, R_2 = 60 \Omega \text{ och } C = 1.0 \mu\text{F}.$$

3. Insignalen till kretsen i figur 3 är en spänningskälla som levererar spänningen $u_S(t) = 30 \cos(5t)$ V. Brytaren i kretsen har varit öppen länge men sluts vid tidpunkten $t = 0$. Beräkna strömmen $i_L(t)$ genom spolen. $R_1 = 60 \Omega$, $R_2 = 20 \Omega$ och $L = 1.0$ H.

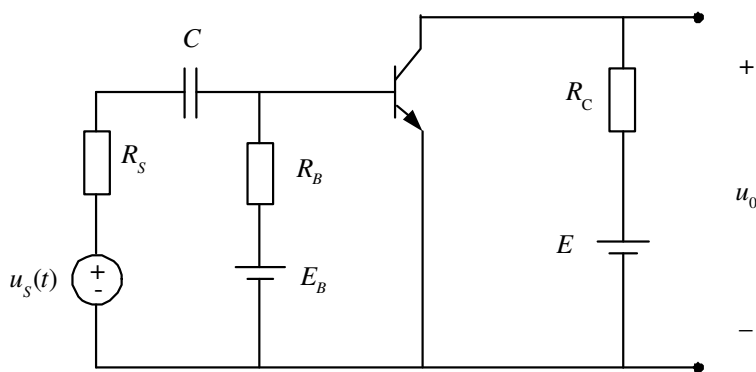
Figur 3: Elektrisk krets

4. Beräkna förstärkningen u_0/u_S för transistorkretsen i figur 4. $1/\omega C \approx 0$ vid aktuella signalfrekvenser.

$$\begin{array}{lll} R_S = 1.0 \text{ k}\Omega & R_B = 27 \text{ k}\Omega & R_C = 500 \Omega \\ E = 10 \text{ V} & E_B = 2.0 \text{ V} & \end{array}$$

För transistorn gäller

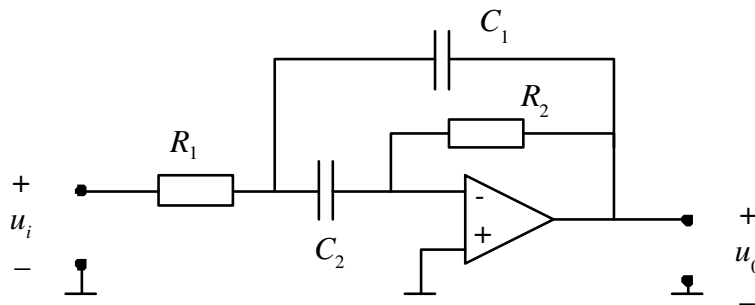
$$\begin{array}{lll} h_{ie} = 520 \Omega & h_{fe} = 150 & h_{oe} = 48 \mu\text{S} \\ h_{re} \text{ kan försummas} & & \end{array}$$

Figur 4: Transistorkrets

5. Studera operationsförstärkarkretsen i figur 5. Antag ideal operationsförstärkare.

- Beräkna överföringsfunktionen $\frac{u_0}{u_i}$
- Vilken typ av filter realiserar kretsen ?
- Ange uttrycket för filtrets maximala förstärkning.

Figur 5: Aktivt filter

6. En förstärkare med överföringsfunktionen

$$F(s) = \left(\frac{10}{1 + s/10^4} \right)^3$$

återkopplas rent resistivt. Beräkna de värden på återkopplingsfaktorn β som gör den återkopplade förstärkaren instabil. Beräkna även värdet på β som erhålls då man önskar gardera sig mot att förstärkaren blir instabil genom att välja en amplitudmarginal på 6 dB.

Tentamen

ess115 Elektriska Nät och System, F2

Examinator: Ants R. Silberberg

13 april 2007 kl. 08.30-12.30 sal V

Förfrågningar: Ants Silberberg, tel. 031 - 772 1808
Resultat: Anslås fredagen den 27 april kl. 15 på institutionens anslagstavla, plan 5.
Granskning: 1: Torsdag, 10 maj kl. 13.00 - 14.00 , rum 5430.
2: Fredag, 11 maj kl. 13.00 - 14.00 , rum 5430.
Bedömning: En korrekt och välmotiverad lösning med ett tydligt angivet svar ger full poäng.

Hjälpmedel

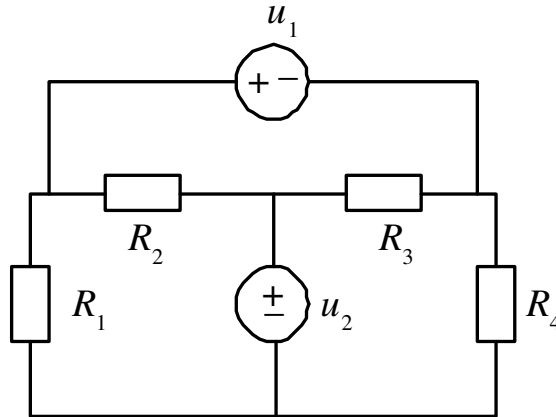
- Typgodkänd miniräknare
- Beta Mathematics Handbook
- Physics Handbook
- Sammanfattning Kretselektronik (A4-häfte)

Betygsgränser (6 uppgifter om vardera 3 poäng).

<i>Poäng</i>	0-7.5	8-11.5	12-14.5	15-18
<i>Betyg</i>	U	3	4	5

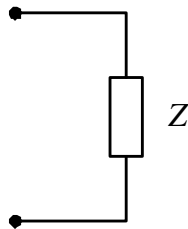
OBS! Skriv namn och personnummer på varje sida. Lycka till!

1. Studera likströmskretsen i figur 1. Spänningskällorna levererar följande spänningar: $u_1 = 6.0$ V och $u_2 = 4.0$ V. Beräkna spänningen över resistans R_4 då $R_1 = R_2 = 2.0$ k Ω och $R_3 = R_4 = 4.0$ k Ω . Ange i figur vilket polaritet du valt som referens för din beräknade spänning.

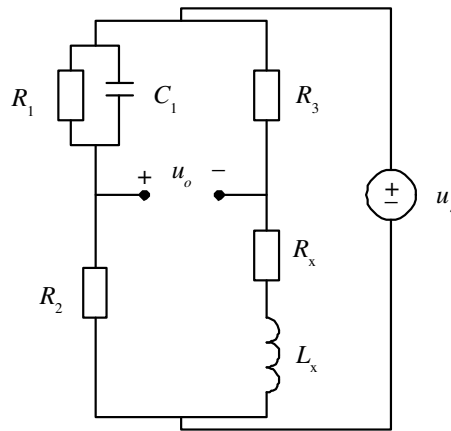
Figur 1: DC-krets

2. En växelströmskrets med passiva komponenter kan betraktas som en tvåpol. I denna tvåpol utvecklas den aktiva effekten $P = 3.0$ kW och den reaktiva effekten $Q = 4.0$ kVAr. Amplituden på spänningen över tvåpolen är $880\sqrt{2}$ V. Beräkna värdet på tvåpolens komplexa impedans Z . Antag sinusformat stationärtillstånd.

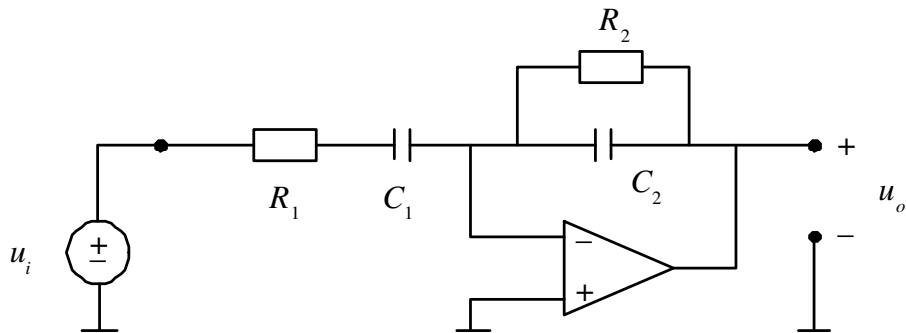
Figur 2: Tvåpol

3. Impedansbryggan i figur 3 kan användas för att bestämma en okänd impedans, här Z_x som består av R_x och L_x i serie. Övriga impedanser är kända och kan varieras för att balansera spänningen u_o till noll. Hela bryggan matas med den sinusformade spänningen u_s . Beräkna R_x och L_x uttryckt i övriga komponentvärden (som antags kända) när bryggan är i balans ($u_o = 0$). Antag sinusformat stationärtillstånd.

Figur 3: Impedansbrygga

4. Dimensionera förstärkaren i figur 4 genom att beräkna C_1 och C_2 så att den övre brytvinkelfrekvensen blir 10000 rad/s och det relativa pulsfallet blir 2.0 % för en pulslängd på 0.20 ms. Förstärkarens insignal är u_i och dess utsignal är u_o . Antag ideal operationsförstärkare. $R_1 = R_2 = 20 \text{ k}\Omega$.

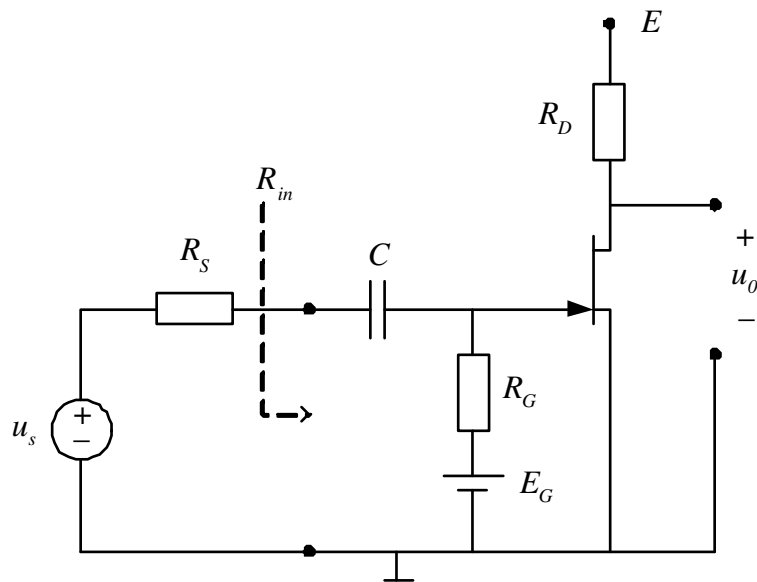
Figur 4: Förstärkare

5. Beräkna spänningsförstärkningen $\frac{u_o}{u_s}$ hos förstärkaren i figur 5. Beräkna även förstärkarens inresistans R_{in} som den är angiven i figuren. Reaktansen från kapacitansen, $X_C = \frac{1}{\omega C}$, kan försummas vid aktuella signalfrekvenser.

$$\begin{aligned} R_S &= 10 \text{ k}\Omega & R_D &= 2.0 \text{ k}\Omega & R_G &= 100 \text{ k}\Omega \\ E &= 15.0 \text{ V} & E_G &= -1.0 \text{ V} \end{aligned}$$

För transistorn gäller

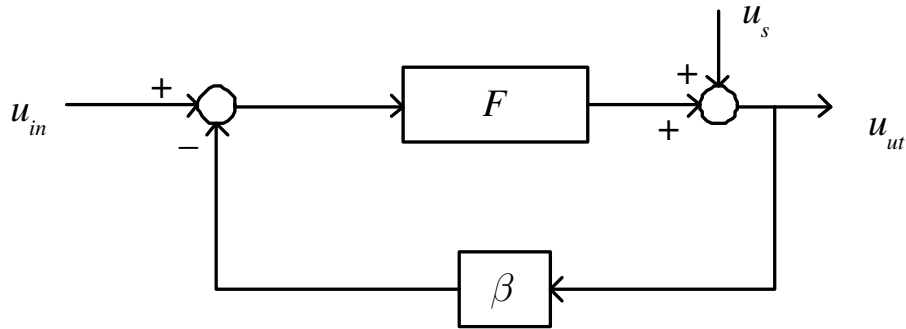
$$I_{DSS} = 5.0 \text{ mA} \qquad U_P = -3.0 \text{ V}$$

Figur 5: JFET förstärkare

6. I en återkopplad förstärkare med insignal u_{in} och utsignal u_{ut} adderas en störsignal u_s till förstärkarens utgång enligt figur 6. Ta fram ett uttryck som anger hur utsignalen beror av insignalen och störsignalen. Hur påverkar återkopplingen störsignalens bidrag till utsignalen?

Figur 6: Återkopplad förstärkare

Tentamen

ess115 Elektriska Nät och System, F2

Examinator: Ants R. Silberberg

27 augusti 2007 kl. 14.00-18.00 sal V

- Förfrågningar: Ants Silberberg, tel. 1808
Lösningar: Anslås tisdagen den 28 augusti på institutionens anslagstavla, plan 5.
Resultat: Anslås måndagen den 10 sept. kl. 15.30 på institutionens anslagstavla, plan 5.
Granskning: 1: Tisdag 11 sept. kl. 11.30 - 12.30 , rum 5430.
2: Onsdag 12 sept. kl. 11.30 - 12.30 , rum 5430.
Bedömning: En korrekt och välmotiverad lösning med ett tydligt angivet svar ger full poäng.

Hjälpmedel

- Typgodkänd miniräknare
- Beta Mathematics Handbook
- Physics Handbook
- Sammanfattning Kretselektronik (A4-häfte)

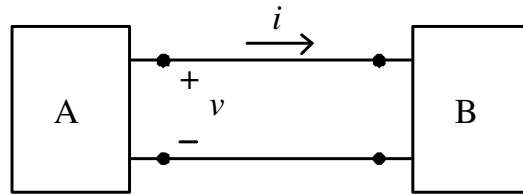
Betygsgränser (6 uppgifter om vardera 3 poäng).

<i>Poäng</i>	0-7.5	8-11.5	12-14.5	15-18
<i>Betyg</i>	U	3	4	5

OBS! Skriv namn och personnummer på varje sida. Lycka till!

1. Två kretsar (tvåpoler), A och B, är sammankopplade enligt figur 1. Beräkna den komplexa effekt (aktiv och reaktiv effekt) som utvecklas i krets A och krets B. Ange om beräknad aktiv effekt avges eller upptas av respektive krets. Antag sinusformat stationärtillstånd.

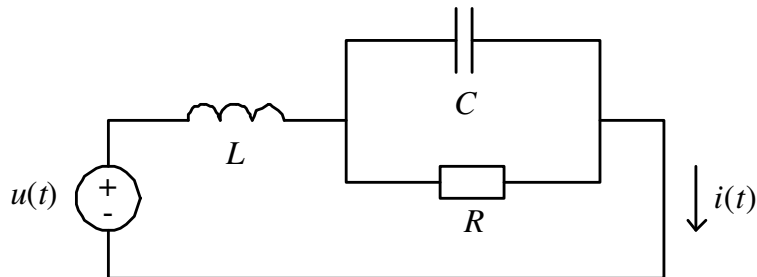
$$v(t) = 100 \cos(\omega t - 45^\circ) \text{ V} \quad i(t) = 20 \cos(\omega t + 15^\circ) \text{ A}$$

Figur 1: Två sammankopplade AC-kretsar

2. För vilket/vilka värden på kapacitansen C i figur 2 är spänningen $u(t)$ och strömmen $i(t)$ i fas (resonans)? Antag sinusformat stationärtillstånd.

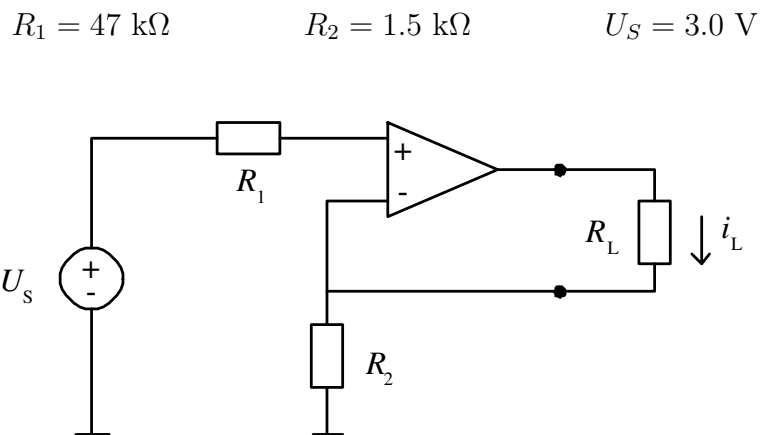
$$u(t) = 250 \cos(1000t) \text{ V} \quad R = 12.5 \text{ k}\Omega \quad L = 5.0 \text{ H}$$

Figur 2: AC-krets

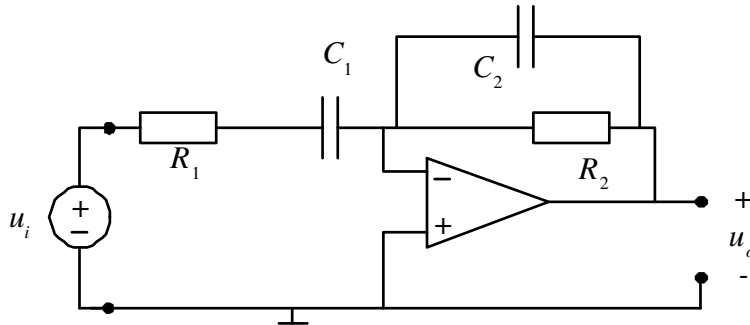
3. Studera operationsförstärkarkretsen i figur 3. Antag ideal operationsförstärkare men att dess utsignal endast kan variera mellan ± 9 V. (Begränsas av matningsspänningens storlek).

- Beräkna strömmen i_L för $R_L = 1.0$ k Ω .
- Beräkna strömmen i_L för $R_L = 2.5$ k Ω .
- Beräkna strömmen i_L för $R_L = 6.5$ k Ω .

Figur 3: Operationsförstärkarkrets

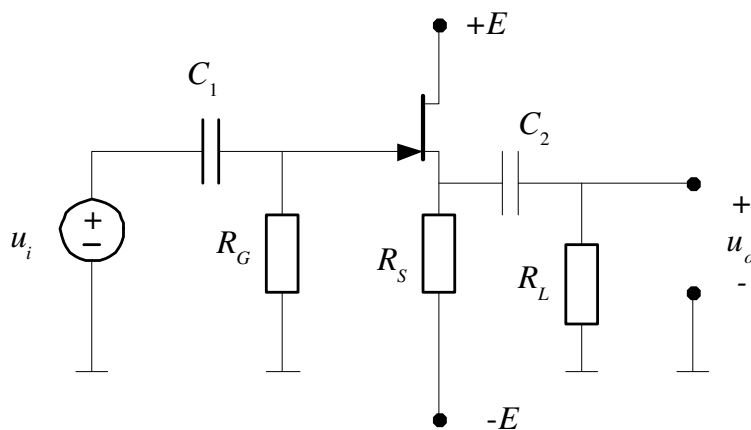
4. Beräkna utspänningen $u_o(t)$ hos förstärkarkretsen i figur 4. Insignalen $u_i(t)$ är en DC-spänning på 1.0 V som appliceras vid tidpunkten $t = 0$. Dessförinnan ($t < 0$) är $u_i(t) = 0$ och spänningen över de bägge capacitanserna är också noll. Antag ideal operationsförstärkare. $R_1 = 10 \text{ k}\Omega$, $R_2 = 10R_1$, $C_1 = C_2 = 100 \text{ nF}$.

Figur 4: Förstärkare

5. Beräkna spänningsförstärkningen u_o/u_i hos förstärkaren i figur 5. I transistorns arbetspunkt är drainströmmen lika med 1.33 mA. Reaktansen från kapacitanserna, $X_C = \frac{1}{\omega C}$, kan försummas vid aktuella signalfrekvenser. För transistoren gäller $I_{DSS} = 12 \text{ mA}$ och $U_p = -4.0 \text{ V}$.

$$R_L = 10 \text{ k}\Omega \quad R_G = 50 \text{ k}\Omega \quad E = 10.0 \text{ V}$$

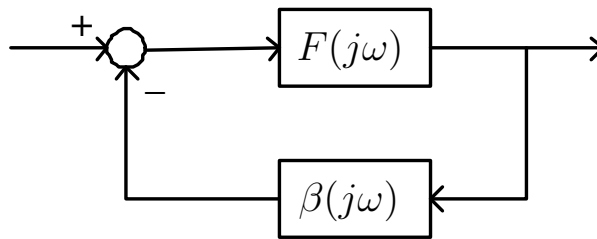

Figur 5: JFET förstärkare

6. En förstärkare $F(j\omega)$ återkopplas med ett frekvensberoende återkopplingsnät $\beta(j\omega)$ enligt figur 6. Beräkna det värde på konstanten β_0 som ger en fasmarginal på 30° . Beräkna även den återkopplade förstärkarens förstärkning vid låga frekvenser vid denna fasmarginal.

$$F(j\omega) = \frac{-100}{\left(1 + \frac{j\omega}{\omega_1}\right)\left(1 + \frac{j\omega}{\omega_2}\right)} \quad \beta(j\omega) = \frac{-\beta_0}{1 + \frac{j\omega}{\omega_3}}$$

$$\omega_1 = 4\pi \cdot 10^6 \text{ r/s} \quad \omega_2 = 2\omega_1 \text{ r/s} \quad \omega_3 = 3\omega_1 \text{ r/s}$$

Figur 6: Återkopplad förstärkare